

Paur kute Garaxakam me jamā pi'ôk no'ôk ne ja.

Paur ne pykabê Garaxakam me jamā pi'ôk no'ôk ne. Nãm arȳm pyka kuni'yr mrãnhkôt me'yr bôx ne memã Jeju jarë nhym me kwÿ arȳm tu amim markumrãx ne 'ã abeno akprõ. Nhym kam Paur arȳm mã me jadjwy'yr tẽ nhym tekrekam mebê idjaer kwÿ me'yr bôx ne memã kum,

—Djãm ar aje tu amim Jeju markambit Metãndjwÿnh kute ar apytàr? Kati, dja gar prîne Môjdjê kukràdjâdwÿ kôt ar amijo aban kam arȳm Metãndjwÿnhmã amex, ane.

Nhym kam Paur memã kum,

—Arkat. Mrãmri ne me tu amim Jeju markumrãx nhym Metãndjwÿnh arȳm memã axwe kêt jarë nhym me arȳm kum mex. Me ta ne me mÿjja kukràdjâkôt amijo bakôt Metãndjwÿnhmã mex kêt. Mrãmri ne me tu amim markumrãx nhym Metãndjwÿnh ukapríkôt arȳm memã axwe kêt jarë, ane.

Djã nãm ã Abraão Môjdjê kukràdjâkôt amijo bao ane nhym Metãndjwÿnh arȳm kum axwe kêt jarë? Kati, nãm tu Metãndjwÿnh markumrãx ne arȳm Metãndjwÿnhmã mex. Nhym amû tûmrâm Môjdjê katon memã kukràdjâ jarë. Bir be, gwaj badjwÿ tu amim Jeju markumrãx ne arȳm kênhkam ar baba. Gwaj bajaxwe kute gwaj bate djê pyràk ne gwaj babê Metãndjwÿnh kurê. Nhym Metãndjwÿnh arȳm bajaxwebê baptyà. Arȳm ne gwaj bate djê apêx. Mÿkam dja gwaj akubyn Môjdjê kukràdjâ

tūmo amite djē ar o baba? Kati, Jeju kute gwaj bajāpre bônhkam gwaj kênhkam ar babakam gwaj Jeju kukràdjà ny kôt amijo baba rã'ã. Nãm ã Paur memã anen ajte memã Jeju kute anor kôt memã amijarẽ. Tãm ne ja.

¹ Ba ne ba ibê Paur. Djãm pykakam me'õ kajgo ne ijano? Nàr, djãm Metãndjwýnh ne me'õ kajgomã ijã karõ nhym ijano? Kati. Jeju Kritumẽ Bãmbê Metãndjwýnh ijano ba arkum idjapênh iba. Jeju Kritu arým ty nhym Bãm akubyn o tĩn ne.

² Jeju kukwakam bakamydjwý ikôt dja bar wãm ar amã ikabẽn mex jarẽ. Pi'ôk no'ôkkam ar amã arẽ. Pykabê Garaxakam apýnh ar aje amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjo aba djari ne ba ar amã ikabẽn mex jarẽ.

³ Metãndjwýnhbê ne me Babãm. Ne Bënjadjwýr djwýnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprñ* ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

⁴ Jeju Kritu ne gwaj bakadŷy amingã. Nãm gwaj bajaxwe pãnh ty. Me kum Metãndjwýnh kinh kêtja ne me axwe:. Mekôt bajaxwe kêt kadŷy gwaj bapãnh ty. Kute kubê gwaj bapytâr kadŷy gwaj bapãnh ty. Me Babãmbê Metãndjwýnh kute kum 'ã karõ kôt ne gwaj bapãnh ty.

⁵ Metãndjwýnh ne ra:x ne uma:. Gê me aben djo'ã memã Metãndjwýnh rax jarënh rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri, tãm ne ja.

*Me memã Kritu kupa'ã ujarënh nhym mebê uma.
Mat 7.15; Ep 4.14; Kor 2.8; A Ped 2.1*

* ^{1:3} Djãm ar ga ne gar adjukaprñ nhym ar pãnh arým kum ar akaprñ Kati. Ar ta ne ar tu kum ar akaprñkumrẽx.

6 E kum, djām ar ga ne gar ajaxwe kêt nhym Metīndjwŷnh pānh kum ar akaprīn amiwŷr ar ajuw ne ar ajo ba? Kati. Ar ga ne gar ajaxwe: nhym ta kum ar akaprī. Kritu ar ajaxwe pānh ty nhym kam Metīndjwŷnh ta kum ar akaprīn amiwŷr ar ajuw ne ar ajo ba. Nhym kam wānh me kwŷ ar awŷr bôx ne arŷm 'êx ne ar amā we Kritu'ã ujarênh ny 'ōdjhŷ jarē. Me wānh ar amā arẽ gar arŷm ijaerbê me'ŷr amijo akẽx nemekôt amijo abao dja.

7 I:je. Djām mrāmri ne me ar amā Kritu'ã ujarênh ny jarē? Kati. Nām me arīk ar anoo biknoro ba. Kritu kupa'ã ne me ar amā arênh ba.

8 Arŷm ne bar kàj bê ar amā arẽ, katât Kritu'ã ujarênh nykumrêx jarê gar arŷm amim ama. Nhym be, godja ar ijõ akubyn ar awŷr bôx ne ar amā Kritu kupa'ã ajte ujarênh ny 'ōdjhŷ jarênh jabej gê Metīndjwŷnh on pānh o akno gê biknor rā'ã rā'ã ne. När, godja kàjkwakam kadjy mrānh djwŷnh 'õ ar awŷr bôx ne ar amā kupa'ã ujarênh ny 'ōdjhŷ jarênh jabej gê Metīndjwŷnh on pānh o akno gê biknor rā'ã: rā'ã ne.

9 Bar ajte jakam ar amā arẽ gar ama. Arŷm ne bar katât ar amā Kritu'ã ujarênh nykumrêx jarê gar amim ama. Nhym be, godja me'õ ar awŷr bôx ne ar amā Kritu kupa'ã ajte ujarênh ny 'ōdjhŷ jarênh jabej gê Metīndjwŷnh on pānh o akno gê biknor rā'ã: rā'ã ne.

10 Djām me kum ikînhmā ne ba abej ar iba? Kati. Metīndjwŷnh kum ikînh ne ba abej. Djām ije meo kînh prâm got? Kati. Ne ba ren meo kînh prâm ba ren ibê Metīndjwŷnh nhõ àpênhkumrêx kêt.

Jeju ta ne Paurmā amijarē.

A Kô 1.12; Tex k 2.4

11 Akmere, àpnihîre ar, ba ar amã arẽ. Ije kaj bê ar amã Kritu'ã ujarênh ny jarênhja djãm me'õ ta ne amim ujarênh'ã karõn imã arẽ? Kati.

12 Djãm me kute aben djô'ã ujarênh ar baja ne me'õ imã arẽ ba o iba? Kati. Nàr, djãm me'õ kute prîne ujarênh marja ne imã arẽ ba kuma? Kati. Jeju Kritu ta ne imã ujarênh ny jarẽ ba maro iba. Tãm ne ba jakam pi'ôkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

13 Arȳm ne me ar amã ijã ajarẽ gar ama. Amrêbê ne ba mebê idjaer kukràdjà kôt ar amijo iban Metîndjwŷnh nhõ me ja kute amim Jeju maro ibikênh kumex. Ne kam me kute amim Jeju mar kêt kadŷj mebê Jeju kurêñ abenbê me ngrânho iba.

14 Ne mebê idjaermë ro'ã ijabatanhja ije me kukràdjà maro me akrenh mexo tẽ. Ne me ikukâmâre kukràdjà tûm'ã ino tŷ:x ne o iba.

15 Nhym kam Metîndjwŷnh ta arȳm kum ikînh ne kum ikaprî. Djãm ba ne ba imã kînh nhym kum ikaprî? Kati. Ta ne tu kum ikaprîn arȳm amiwŷr ijuw ne ijo ba. Adjàkamã inã tikkrekam ijêtri ne Metîndjwŷnh amijo ipytâ.

16 Ije kaj bê me bajtemmã 'ã idjujarênh kadŷj arȳm imã Krao amirît. Kute imã Krao amirîtkam djã nã bãm o me'õ kumrêx ma nhym arȳm imã arẽ ba ô'ã memã arênhô iba? Kati. Kritu ta ne imã arẽ.

17 Nàr, djã ne ba krîraxbê Djeruxarê kumrêxmã tẽn bôx? Nãm Jeju ar ja kumrêx janon kam badjwŷ ijano ba kum idjapênh ar iba. Djã nã bãm Jeju kute ar anor ja kumrêx'yr Djeruxarêmã tẽn bôx nhym ar imã kabën'õ jarẽ ba memã arênhô iba?

Kati. Ar'yr Djeruxarẽkam itẽm kêt. Ate ne ba pykabê Arabijkam tẽ. Ba kam ajte akubyn kr̄iraxbê Tamagumã akẽx. Kritu ta ne imã kabẽn jarẽ ba memã arẽnho iba. Tãm ne ba jakam pi'ôkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

¹⁸ Nhym kam ijã amex amãnhkrut ne ikjékêt apêx. Kambit ne ba arȳm Djeruxarẽ'yr tẽ. Ije Pedru pumûnhmã 'yr tẽ. Ne kam Pedru'yr bôx ne ar iro'ã nhÿ. Ar iro'ã nhÿ: nhym ar ijã akatibê 15bit apêx ne. Djã ne ba kam idjãm 'iry got Pedru imã me kabẽn 'õ jarẽ ba memã arẽnho iba? Kati.

¹⁹ Djã ne ba kam Jeju kute ar anorja 'ödjhwÿ pumû? Kati. Ije ar 'õ pumûnh kêt. Bënjadjwÿr djwÿnh kamy axikôt katorja ne kubê Xijagu. Xijagubit ne ba omû.

²⁰ Djã nã bãm ar amã ijêx? Kati. Metîndjhwÿnh kute imarkam ne ba mrãmri ar amã ikabẽnkumrẽx.

²¹ Ne kam Djeruxarẽ kurũm ikaton tẽ. Tẽ:n kajõnhkôt pykabê Xirijmẽ Xirxij'yr tẽ. Tẽ:n kam arȳm kam bôx.

²² Nhym Djeruxarẽ bu'ã pykabê Djudêjakam apÿnh me kute amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ba djàri me kute ipumûnh kêt rã'ã.

²³ Nhym be, me kwÿ ne me amû memã ijarẽn memã kum,

—Paur kute me bajo bikẽnho ba ja ne arȳm jakam kàj bê Kritu'ã memã ujarẽn ar ba. Me kute Kritu kôt amijo bamã memã 'ã ujarẽn ar ba. Me kute Kritu mar kêt kadji ne Paur amrẽbê mebê Kritu kurêo ba. Ne jakam arȳm 'ã memã ujarẽn ar ba. Nãm me ã ijarẽnho ane.

²⁴ Nhym me arȳm jabit man ikam Metîndjhwÿnhmã mextire jarẽnho kumex. Be, djãm

kam ne me'õ ikabẽn'ã imã karõ ba memã arẽnho iba? Kati. Kritubit ne imã arẽ ba arȳm pi'ôkkam wãm pykabê Garaxakam ar amã arẽ.

2

*Pedru ar kute Paur kabẽn'ã aben mar.
Kar 15.4*

¹ Nã bãm ar iba: nhym kam ijã amexbê 14 apêx. Ba kam Banabekôt Djeruxarẽmã tẽ. Xitudjwŷ ne ba o tẽ.

² Metĩndjwŷnh ta ne imã 'ã karõ ba kabẽn kôt 'yr tẽ. 'Yr tẽ:n kam arȳm 'yr bôx. Ne kam me krãptĩ kàxã me rãnh kumrẽxmẽ ro'ã akuprõ. Me kute amim Jeju mar rãnhmẽ ro'ã akuprõ. Memãbit ar rãnh pyràkjamẽ ro'ã akuprõ. Ne kam memã arẽ. Ije me bajtemmã Kritu'ã idjujarẽnh ny jarẽnho ibaja ne ba memã arẽ. Ne ba ren Djeruxarẽkam me krãptĩ kumrẽxmã arẽn ren kam te memã arẽ nhym ren me kute imar kêt ne. Nhym be, kati. Me krãptĩ kàxã ne ba me rãnh kumrẽxmã arẽ.

³⁻⁴ Nhym Xitubê me bajtembê kreguja ikôt dja. Me ja ne me kute Môjdjê kukrâdjà kôt amijo ba kêt ne my nhinhu kà tã. Nãm Xitu ikôt dja. Nhym me ta kute amijo 'êx ne kute amijo Jeju mar mexja ne me arȳm apdjun mekôt wadjà. Bar Kritu Jeju kabẽn kôt idjumar mex ne ar ibamã nhym me amim,

—Paur ar kute Môjdjê kukrâdjà kôt amijo ba katât jabej ba ar omû. Gêdja ar kôt amijo ba kêt ba me kukrâdjà'ã arkum apnê, ane. Ga, me ta te: kute Môjdjê kukrâdjà kôt amijo ba mexja pumû. Ne te: Metĩndjwŷnhmã amijo mexo ban umar punu. Ar idjumar punu ja kadgy ne me ã amim ar ijã ane. Ne

kam te: kute Xitu my kà krā'yrmā memā 'ã apnê. Djā ne me kute amim Jeju markam me rūnh ja ne mekôt kabēn dji? Kati. Me mekôt kabēn djir kêt ne kute,

—Gê ar Môjdjê kukràdjà kôt amijo tēn on Xitumā my kà ta, anhŷr kêtakumrêx.

⁵ Djām ar ba ne bar me ta kute amijo Jeju mar mexja kabēn kôt Xitu my kà krâta? Kati. Bar me kabēn kôt Môjdjê kukràdjà kôt amijo itêm kêtakumrêx. Mŷkam? Bir, ne ba ren ar mekôt amijo tēn my kà krâta gar ren ikôt Môjdjê kukràdjà maro aban kôt ar amijo aba. Ne kam ren arŷm Kritu kabēn katât mar kêt ne kôt amijo aba kêt. Amrêbê ne bar ar amā katât Kritu'ã ujarênh ny jarê gar kôt ar amijo aba. Kôt amijo aba rã'ã kadjy ne bar me ja kôt amijo iba kêtakumrêx.

⁶ Nhym be, memâbit ar kute rûnh pyràk ja, me kute ar'ã abenmâ kum,

—Amrêbê ne ar gwaj bamâ wan gwaj bajo ba. Gwaj bamâ ne ar raxkumrêx, anhŷrja. Djām me kute ar rûnh'ã abenmâ anhŷrkam djām imâ ar uma? Kati. Memâbit ne ar kute rûnh pyràk. Nhym be, Metîndjwŷnhmâ ne ar ngri:ren kajgo. Bir be, Kritu ne imâ kabēn jarê. Djām ijkri ne ar rûnh imâ mŷjja 'ôdjwŷ jarê ba kam memâ arênh iba? Kati. Ar kute ijkri imâ mŷjja'ô jarênh kêtakumrêx.

⁷ Ne kam ar ipa krij ne ar itatakbit. Arŷm ne ar kute imar ne ar abenmâ kum,

—Be, mrâmri ne Metîndjwŷnh Paurmâ kum, “Ga dja ga me bajtemmâ Kritu'ã ujarênh ny jarê”, anhŷrkumrêx. Nâm ar ã abenmâ ane.

⁸ Metîndjwŷnh ne mebê idjaermâ Pedru janô nhym arŷm memâ Kritu'ã ajarê. Ga, me

krāptī: arȳm kute tu amim markumrēxja pumū. Metīndjwŷnh ajte badjwŷ ijano ba me bajtemmā'ã ajarē. Ga, me jadjwŷ krāptī tu kute amim markumrēxja pumū.

⁹ Xijagumē Pedrubê Xepamē Djuāomē ne ar kumrēx tūm. Ar memābit rūnh. Ar ja ne ar amim,

—Mrāmri ne Metīndjwŷnh ta kum Paur kaprī:kumrēx nhym mrāmri arȳm kōt kum āpēnhkumrēx, ane. Nām ar anen arȳm Banabemē bamē ar ipa krij ne ar itatak ne ar imā,

—Mrāmri ar ga dja gar me bajtem'yr mrān memā'ã ajarē. Nhym be, ar ba dja bar mebê idjaer'yr mrān memā'ã ajarē, ane.

¹⁰ Ne kam ar imā,

—Dja gar ar ikam me ō mȳjja kêt mar rā'ã, ane. Jabit ne ar ar imā arē. Ba kam arȳm ar kuman amū memā me arēnho iba nhym me arȳm memā mȳjjao atomo ba. Nā bām ā Djeruxarēkam me maro anen arȳm pi'okkam wām pykabê Garaxakam ar amā arē.

Paur Pedrumā kabēn ne.

¹¹ Bar kam krīraxbê Āxikimā tēn bôx ne kam dja. Nhym kam Pedru nīnh tēn kam Āxikikam ar iwyr bôx. Ba kam arȳm kuka kōnh kum ikabēn ne. Arȳm Metīndjwŷnh kabēn kupa'ã kute amijo tēmkam ne ba kum ikabēn ne.

¹² Mȳkam? Bir, amrēbê ne Pedru tu me bajtemmē ro'ã àkuro krī. Ar ba ne bar me bajtemmē ro'ã idjākuro nhŷ nhym Pedru mekmē ro'ã àkuro nhŷ. Nhym kam me kwŷ Môjdjê kukrādjà'ã no tȳxja arȳm bôx. Xijagu kurūm ne me bôx. Me ja ne me memā kum,

—Dja me me bajtemmē ro'ā àkuro krīn arȳm Môjdjê kukràdjà kupa'ā amijo tē. Näm me ã memā anhŷro ba. Me ja bôx nhym Pedru arȳm me omū. Ne kam arȳm me bajtemmē ro'ā õ kwȳ krēn krātan arȳm ate nhŷ. Me Môjdjê kukràdjà'ā no tȳxja, me my kà rēnhneja, kute 'ā kum kabēn karō ne Pedru ate nhŷ. Me ja kute kum,

—Kwârīk wānh me bajtemmē ro'ā adjàkur kêt. Abê mebê idjaer. Môjdjê ne me bamā, “Kwârīk wānh me bajtemmē ro'ā adjàkur kêt”, ane ga kam me ro'ā adjàkuro akrī, anhŷr karō ne Pedru ate nhŷ.

¹³ Nhym kam ar ikam mebê idjaer kunī Pedru kôt amijo mōn ate ar ibê nhŷ. Nhym kam Banabed-jwȳ arȳm rerekre ne me umaje kôt amijo tēn ate me bajtembê amijo tēn ate ar ibê nhŷ.

¹⁴ Ba kam me omū. Kritu'ā ujarēnh ny ne katàtkumrēx nhym me arȳm kupa'ā amijo mō ba arȳm me omūn arȳm Pedrumā ikabēn ne. Me kunī nhipôkri ne ba 'ā kum ikabēn ne kum,

—E kum, ga ne ga arȳm me bajtem kôt ar amijo aban ajte. Ga arȳm mebê idjaer kukràdjàbê amijo akêx ne arȳm me bajtem kôt ar amijo aba. Mÿkam ne ga arȳm jakam ajte mebê idjaer kukràdjà kôt me kute amijo ba'ā me bajtemmā karōo dja? Nā bām ã Pedrumā ikabēno ane.

¹⁵ Ne kam ajte Pedru arkum,

—Mrâmri me bakukâmâkjê kôt ne gu me babê idjaerkumrêx. Me baje me bajtem'ā abenmā kum, “Me axwe”, anhŷro baba. Djâm me baje me wâ kôt amijo baba got? Arkati. Me ba ne gu me babê idjaerkumrêx.

16 Djām kam me kute Môjdjê kukrādjà kôt amijo bakam ne me mrāmri axwe kêt? Kati. Me kute kukrādjà kôt amijo baja ne me te axwe kêt prāmje. Nhym be, me tu kute amim Jeju Kritu markumrēx. Nhym kambit arȳm memā axwe kêt jarē nhym me kum axwe kêt. Tām ne gwaj amrēbê kuma. Me bajtemja ne me tu amim Kritu markumrēx. Gwaj badjwŷ ne gwaj bajaxwe kêt kadjy tu amim Kritu Jeju markumrēx. Djām gwaj bajaxwe kêt kadjy ne gwaj baje Môjdjê kukrādjà marn kôt ar amijo baba? Kati. Kadjy ne gwaj tu amim Kritu markumrēx. Djām pykakam me'õ ta axwe kêt prām? Arkati. Me'õ ta kute Môjdjê kukrādjà marn kute kôt amijo bakam te: axwe kêt prāmje. Nā bām ã Pedru arkum ane.

17 Ne kam ajte arkum,

—Me'õ ta ne te axwe kêt prāmje. Nhym be, dja gwaj tu amim Kritu markumrēx ne arȳm bajaxwe kêt. Ne kam amim Kritu maro tē nhym arȳm gwaj bamā bajaxweo amir̄ito tē gwaj arȳm amima. Gwaj baje amimarkam djām gwaj baje me kwŷ kudjwa amim, “Ije amim Kritu kabēn markôt ne ba ijaxwe”, anhŷr mā? Arkati. Kritu kute me axwe'ã memā àpnênh kêt. Kabēnkôt me'õ axwe prām kētkumrēx.

18 Be, amrēbê ne gwaj te: Môjdjê kukrādjà kôt bajaxwe kêt prāmje bajaxwe rā'ã ne. Nhym be, jakam ba arȳm kubê amijo akēx. Kubê ije amijo akēxkam ba ren ar akudjwa ren akubyn Môjdjê kukrādjà'yr amijo akēx ne ren amim,

—Ba Môjdjê kukrādjà man kôt ar amijo iban arȳm ijaxwe kêt, anhŷro iba. Djām kam ba ren mrāmri ijaxwe kêt? Arkati. Akubyn ije 'yr amijo

akēxkam ba ren arȳm Metīndjwȳnh kabēn mar kēt ne kam ren kam amikrā ar o iba.

19 Amrēbē ne ba amim,

—Ba Mōjdjē kukrādjà man kōt ar amijo iban arȳm ijaxwe kēt, anhȳro iba. Djām kam mrāmri ijaxwe kēt? Kati. Ijaxwe rā'ā. Ne kam arȳm Mōjdjē kukrādjà ma. Amrēbē ne Mōjdjē memā kum, “Dja me axwe arȳm pānh ty”, ane. Tām ne ba kuman kam ijaxwe man kam arȳm amim,

—Kati. Dja ba Mōjdjē kukrādjà man kōt ar amijo iban te ijaxwe kēt prāmje, ane. Kam ne ba arȳm Mōjdjē kukrādjà kōt ar amijo iba kēt. Ga, me arȳm tykkam kute kōt amijo ba kētja pumū. Badjwȳ ije me tyk pyràk. Ne kam arȳm Metīndjwȳnh kadjy itīn ne ar iba.

20 Ba ne ba Kritumē ro'ā pīte'ykam ty. Ne kam ba itīn ne ar iba kēt. Kritu ta ne ikam tīn ne ar ba. Nā bām ā animaro ane. Ne kam inhī jakam itīn ne ar iba jakam ne ba tu amim Metīndjwȳnh kra markumrēx ar o iba. Ta ne kum ijabēn ijaxwe pānh ty.

21 Nām Kritu ā kum ikaprī o ane. Djā nā bām kubē ate ikrān Mōjdjē kukrādjàbit mar 'āno dja? Djā nā bām ijaxwe kētmā kukrādjàbit man o Kritubē aptà? Kati. Ne ren me Mōjdjē kukrādjà kōt ren axwe kēt nhym ren kam Kritu me axwe pānh tykja ren kajgokumrēx. Nhym be, kati. Kritu kōtbit ne me axwe kēt. Nā bām ā Pedru arkum anen ajte pi'ōkkam wām pykabē Garaxakam ar amā arē.

3

Me ta kute amijo mex kēt.

Ep 2.8; Pir 3.9; A Xim 1.9; Xit 3.5

¹ Ar abê Garaxa ar, ar ano rere:kre. Mŷj me'õ ne ar amã 'êx ne ar anoo akno? Ê, Metïndjwÿnh kabën katatkumrëx. Kabën kôt ar aje amijo aba kêt kadgy ne me ar anoo akno. Arÿm ne ba prïne ar amã Kritu pïte'y'ã jêt'ã ajarë gar prïne ama. Nhym kam me ar anoo akno. Ar ano rere:kre.

² Dja gar ar imã arë ba kuma. Djä nã gãm ar Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aban kôt we ajaxwe kêt? Djä nã gãm we ar ajaxwe kêt nhym Metïndjwÿnh Karõ arÿm ar awÿr bôx ne ar ajo ba? Dja gar imã arë ba kuma. Kati. Nã gãm ar Kritu'ã idjujarënh man tu amim Kritu markumrëx nhym Karõ arÿm ar awÿr bôx.

³ Nã gãm ar Metïndjwÿnh Karõkôt amijo abamo krax. Djä nã gãm jakam Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aban aje kôt ga: we amijo amexmã.

⁴ Amrëbê ar aje Kritu mar'ã ne me ar ajo bikënhö ba gar arÿm kadgy atokry kumex ma. Godja gar jakam kubê amijo akëx ne 'ã adjukanga jabej nhym arÿm kadgy ar atokry ja arÿm kajgo. Nhym be, kati. Ar aje mrämri tu amim Kritu markumrëx rã'ã jabej arÿm atokryja kajgo kêt.

⁵ Djä nã gãm ar Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo aban kôt we ajaxwe kêt nhym kam Metïndjwÿnh arÿm ar amã Karõ jano nhym kam ar akam mŷjja pumûnh kêt nhipêx, ar akam apÿnh me punuo mex? Kati. Nã gãm ar Kritu'ã idjujarënh man tu amim markumrëx nhym arÿm kôt ar amã Karõ jano nhym kam arÿm ar akam apÿnh mŷjja pumûnh kêt nhipêx.

⁶ Me bakukämäre Abraäodjwÿ ne
“tu amim Metïndjwÿnh markumrëx nhym arÿm tu
kum axwe kêt jarë.”

7 Kam, me kute tu amim Kritu markumrēx, me ja kunī kute mrāmri ne Abraão tàmdjwȳ pyràk. Tām dja gar ama.

8 Amrēbê: ne Metīndjwȳnh amim,
“Dja me bajtem tu amim Kritu markumrēx ba kam
tu memā axwe kêt jarē nhym me arȳm axwe
kêt.”

Nām ã amim anen kam kàj bê Abraāomā tām jarē.
Nhym me arȳm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Mrāmri ne me
kute tu amim Kritu markumrēx nhym kute tu
memā axwe kêt jarēnh. Ja 'ã ne Abraāomā kum,

“Ga tu amim ikamnhīxkumrēx. Ba kam arȳm
imā akaprī. Dja atàmdjwȳ akôt tu amim
imarkumrēx. Ba kam arȳm imā me kaprī.
Dja apȳnh me ba djàkam me bajtemdjwȳ
akôt tu amim imarkumrēx. Ba kam arȳm
imā me adjwȳnhdjwȳ kaprī”, ane.

9 Ga, me kute tu amim Kritu markumrēxja
Metīndjwȳnh arȳm kum me kaprīja pumū. Abraão
tu amim kamnhīxkumrēx nhym me kute kôt tu
amim markumrēxja Metīndjwȳnh arȳm kum me
kaprī.

10 Be, me kute amim,
—Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban
arȳm ijaxwe kêt, anhȳro baja. Me ja kunī'ã ne
Metīndjwȳnh arȳm amim,

—Me wā dja ba me kanga nhym me arȳm
me biknor tokry djàkam akuno, ane. Mÿkam
dja me kanga? Bir, amrēbê Metīndjwȳnh me
bakukāmāremā kum,

“Ga, Môjdjê kukràdjà'ã pi'ôk no'ôkja pumū. Godja
me mar kêt ne katàt kunī:kôt amijo ba kêt

jabej ba dja ba pānh me kanga nhym me arȳm me biknor tokry djākam akuno.”

Nām Metīndjwŷnh ā me bakukāmāremā ane. Me bit kute kukrādjà kunīkōt amijo baja, djām kōt me axwe kētmā? Kati. Nām me te kute kukrādjà kunīkōt amijo ba ne kam axwe rā'ā. Kam Metīndjwŷnh ta kabēnkōt dja me ja kunī akuno.

¹¹ Nhym kam me ajte me bakukāmāremā kum, “Metīndjwŷnh kute memā axwe kēt jarēnh nhym me arȳm kum mexja dja me tu amikajmā'ā markumrēx ne arȳm tīn ne ar ba”, ane.

Ga, Metīndjwŷnh kute memā axwe kēt jarēnhja pumū. Me kute tu amim markumrēx kambit ne kute memā axwe kēt jarēnh. Kam me kute Mōjdjē kukrādjà marn kōt amijo baja te: axwe kēt prāmje.

¹² Nhym kam ajte pi'ōkkam memā kum, “Me kute Mōjdjē kukrādjà marn kōt amijo baja gē me prīne kunīkōt amijo ba mex”, ane.

Djām pi'ōkkam kabēn jakam ne memā, me kute tu amim Metīndjwŷnh markumrēx jarē? Kati. Kute arēnh kētkumrēx. Nām memā, kōt me kute amijo babit jarē.

¹³ Nhym be, Metīndjwŷnh ne memā Kritu jarē. Kritu arȳm pīte'y'ā gwaj bajaxweo pānh. Amrēbē ne Metīndjwŷnh memā kum,

—Godja me Mōjdjē kukrādjà mar kēt ne katàt kukrādjà kunī: kōt amijo ba kēt, ba dja ba pānh me kanga nhym me arȳm me biknor tokry djākam akuno, ane. Tām ne Metīndjwŷnh amrēbē arē. Kam gwaj ba ne gwaj kōt amijo baba kēt ne bajaxwe:. Ga, gwaj bajaxwe pānh Metīndjwŷnh bit kute gwaj bakangaja pumū.

Nhym be, kati. Jakam Kritu arȳm gwaj bajaxweo pānh. Gwaj bakadjy ne Kritu ta mān axwe djwȳnh pyrak ne pīte'ykam wajēt. Nhym kam Metīndjwȳnh arȳm kute kanga pyrak nhym me biknor tokry djākam biknor pyrak. Nām ā anen pīte'ykam wajēt ne arȳm gwaj bajaxweo pānh. Amrēbē: ne Mōjdjé me bakukāmāremā kum, “Me pī'ā me anhō nhym me arij. Nhym kam Metīndjwȳnh arȳm me kanga nhym me arȳm me biknor tokry djākam akuno”, ane.

Ga, Kritu pīte'ykam jētkam Metīndjwȳnh kute kanga pyrakja pumū.

¹⁴ Kam, Jeju Kritu arȳm gwaj bajaxweo pānh. Nhym kam Metīndjwȳnh arȳm me bajtemo djuw mex ne arȳm memā axwe kēt jarē. Tām ne Abraāomā arē. Gwaj tu amim Kritu markumrēx, nhym Metīndjwȳnh Karō arȳm gwaj bawyr bōx. Amrēbē kute gwaj bamā Karō jarēnhja arȳm gwaj bawyr bōx. Ja kadjy ne Kritu gwaj bajaxweo pānh.

*Metīndjwȳnh ne Abraāomā kabēn pȳnh ne arē.
Idja 6.13*

¹⁵ Akmere, àpnħħire ar, ba ar amā pykakam me kukrādjà'ō jarē gar ama. Godja me'ō ar tu abenmā mȳjja'ō jarēnhkumrēx. Nhym me rūnh arȳm 'ā pi'ōk no'ōkkumrēx. Djām kam ajte me'ō kute ijukri kabēn 'ō jarēnhmā? Nār, djām kam kute kabēn 'ōo bingrānhmā? Arkati. Arȳm ne me tu 'ā pi'ōk no'ōk māmdji.

¹⁶ Abraāomā ne Metīndjwȳnh apȳnh mȳjja jarēn kam kum kabēn pȳnh ne arēn kum,

—Dja ba ajo djuw mex ne atāmdjwȳo djuw mex, ane. Djām kute kabēn jao bingrānhmā? Kati. Djām

tàmdjwè kräptï'ã ne kum, "Dja ba atàmdjwèyo djuw mex", ane? Kati. Tàmdjwè pydji'ã ne kum arë. Tàmdjwè ja ne kubê Kritu.

17 Metïndjwènh ne amrëbê: tu Abraäomä tàmdjwèbê Krituja jarënhkumrëx. Nhym kam tû:mràm, arÿm kute kum arënh'ã amexbê 430 apêxkam Môjdjêmä kukràdjà jarë. Djä ne kute Môjdjêmä me kukràdjà jarënho kabën tûm japa? Djä ne kute amrëbê: Abraäomä tàmdjwèbê Kritu jarënhja arÿm arënh kajgo? Arkati. Kute amrëbê: Abraäomä arënh kute mar tÿx rã'ã ne.

18 Djä ne me kute Môjdjê kukràdjà marn kôt amijo bakam axwe kêt ne ajte kute amim Kritu markam axwe kêt? Kati. Nhym be, arÿm ne Metïndjwènh mrämri tu Abraäomä tàmdjwè Kritu jarënhkumrëx nhym amim tu markumrëx nhym arÿm kum axwe kêt jarë.

19-20 Nhym be, mÿj kadgy ne Metïndjwènh Môjdjêmä kukràdjà jarë? Bir, me kute amijaxwe mar ne kute kôt amim kator kadgy. Ja kadgy ne Môjdjêmä kukràdjà jarë. Me aben djö'ä abenmä arënho mõ:. Abenmä arënho mõr tâmtä arÿm tûmràm Abraão tàmdjwè Kritu'yr o bôx. Me bakamingränyrekam Kritu arÿm katon ar ba. Nhym kam me tu amim markumrëx nhym Metïndjwènh arÿm memä axwe kêt jarë. Metïndjwènh ne Môjdjêmä kukràdjà jarë. Kadgy mränh djwènh kumrëxmä ne arë nhym arÿm amü Môjdjêmä arë nhym amü memä arë. Nhym kam me kräptï amipähn Môjdjêmä amijarë nhym amü Metïndjwènhmä me arë. Nhym be, djä näm Metïndjwènh me'õmä Kritu jarë nhym arÿm amü

Abraāomā arē? Kati. Metīndjwŷnh pydji ne tu Abraāo kuka kônh djan kum tàmdjwŷbê Kritu jarē.

²¹ Metīndjwŷnh ne Abraāomā apŷnh mŷjja mex jarēn kum tàmdjwŷbê Kritukôt axwe kêt jarē. Djä ne kam amikab n jao aknon kam mem  kum,

—Dja ga me M jdj  kukr dj  man k t ar amijo aba. Ba kam ar m me am  axwe k t jar , ane? Kati. Dja me M jdj  kukr dj  man k t ar amijo ban ar m te axwe k t pr mje ne Metīndjwŷnhk t t n ne ar ba k t. Ne ren me M jdj  kukr dj '  man k t ar amijo ban ren kam axwe k t ne ren kam Metīndjwŷnh k t t n ne ar ba nhym Metīndjwŷnh ren kam mem  kum,

—Dja ga me M jdj  kukr dj  man k t ar amijo aban kam ajaxwe k t, ane.

²² Nhym be, kati. Me'  ta te axwe k t pr mje. Metīndjwŷnh ne pi' kkam me kun  kup nh t  mem  axwe jar . M j  kad  ne me kun m  axwe jar ? Bir, me kute tu amim Jeju Kritu markumr x kad . Dja me tu amim markumr x nhym Metīndjwŷnh ar m mem  axwe k t jar . T m ne amr b : me bakuk m rem  ar nh pydji.

²³ Nhym be, amr b  me bakuk m re kute tu amim Kritu markumr x k tri ne me M jdj  kukr dj k t ar amijo ba. Me ta te: katorm  ar amijo ba. Me kute mr m ri ne meb  ij kam me ta te: katorm  amijo ba pyr k. Gwaj badjw  te bakatorm  ari amijo baba. Nhym kam t mr m me ar m gwaj bam  Kritu'  ajar , gwaj ar m tu amim markumr x ne ar m bakato. Bakaton ar m gwaj ba ar baban bak nhkumr x.

²⁴ Kam, M jdj  kukr dj  ne kute me kra p r re pum nh djw nh pyr k. Me bakuk m re ne me

kute me kra prîre pyràk. Ne kam me omûnh djwînh kôt ar amijo ba, Môjdjê kukrâdjà kôt ar amijo ba nhym mebê tý:xi. Me kute aben djô'â kôt amijo ba tâmtâ nhym kam tûmrâm arîm Kritu me'yr bôx. Gwaj bawîr bôx gwaj arîm tu amim markumrêx nhym arîm tu gwaj bamâ axwe kêt jarê.

²⁵ Gwaj arîm tu amim Kritu markumrêx. Djâm kam gwaj baje akubyn Môjdjê kukrâdjà'yr amijo akêx prâm? Kati. Arîm me abatànhkam djâm akubyn kute amipumûnh djwînh prâm? Kati. Gwaj badjwù ne gwaj akubyn baje Môjdjê kukrâdjà mar prâm kêt. Kritu ne gwaj tu amim markumrêx.

Mebê Metîndjwînh kra'â ujarênh.

Dju r 1.12; Rô 8.14; Ep 1.5

²⁶ Ar akunî ne gar arîm abê Metîndjwînh kra. Gar arîm tu amim Kritu markumrêx ne arîm abê Metîndjwînh kra.

²⁷ Me kute ngômâ ar ajadjàr kunîja, mŷj'â ne ngômâ ar ajadjàrja amijakre? Bir, Kritumê ne gar atypdji. 'Â ne amijakre. Gar kam arîm aje Kritu pyràk. Kritubê Metîndjwînh Kra. Ar gadjwù ne gar Kritu kôt abê Metîndjwînh kra.

²⁸ Djâm kam dja gar ajõ aben mŷr jabej memâ kum, "Ibê idjaer", ane? Nàr, "Ibê me bajtembê kregu", ane? Nàr, gar ajõ aben mŷr jabej memâ kum,

—Näm me ipa 'amŷ ba me kabenkôt kajgo ari idjapênh týxo iban idjumar punu, ane? Nàr,

—Me kute ipa 'amŷnh kêt ba arek mekôt ar iban idjumar mex, ane? Nàr gar ajõ aben mŷr jabej

memā kum, “Imy”, ane, nàr, “Ini”, ane? Djām aje amim Kritu markam aje aben mŷr jabej ã abenmā anhŷro abamā? Kati. Ar aje amim Kritu markam ne ar akunī abeno anhōbikwan apydji:i.

²⁹ Ne, ar abê Kritu nhōbikwakam Metīndjwŷnh arŷm ar ajo Abraão tâmdjwŷ. Kute ar anhingêt Abraãomā kabēn pŷnh ne arênhja kunī ne ajte ar amâdjwŷ arê. Dja gar arŷm Abām nhō mŷjjao aminhō. Metīndjwŷnh nhō mŷjjao aminhō.

4

Metīndjwŷnh gwaj bajo kra.

¹ Jakam ne ba ar amā arê, me abê Garaxakam me jamā arê, gar ama. Me kra prîre ne me kute bām nhō nêkrêx kunīo bamā te o ane. Prîrekam kute o ba kêt râ'ã. Nâm me kute bām nhō àpênh kajgo pyràk ne kajgo: ne.

² Nhym kam me omûnh djwŷnh me prîre jamā mrânh mex'ã karõn me omûnho ba nhym me kam kôt amijo ba. Nâm me prîre pumûnh djwŷnh meo ba: nhym me arŷm abatanh ne. Nhym me bām kute õ akati jarênhja arŷm bôx nhym kam me arŷm bām nhō nêkrêxo aminhôn o ba.

³ Gwaj badjwŷ Kritu bôx kêttri ne gwaj baje me prîre pyràk. Gwaj baje me àpênh kajgo pyràk ne gwaj bakajgo: ar baba. Nhym me kute gwaj bamā pykakam me kukrâdjâ jarênh gwaj ajbit maro baba. Kute mrâmri ne me prîre pumûnh djwŷnh me prîremâ mrânh mex'ã karõo ba nhym me kute kôt amijo baja pyràk. Gwaj badjwŷ gwaj pykakam me kukrâdjâkôtbit amijo baba.

⁴ Nhym be, kam arŷm õ akati bôx nhym Metīndjwŷnh arŷm pykamā Kra janô nhym me'õ

nire kurūm kato. Katon arȳm Môjdjê kukrādjà man kôt ar amijo ba.

5 Mŷj kadjy ne Môjdjê kukrādjà man kôt ar amijo ba? Bir, kute gwaj bajaxweo pānh kadjy. Gwaj te Môjdjê kukrādjàkôtbit amijo baban mā bajaxwe:. Nhym Kra arȳm gwaj bajaxweo pānh nhym kam Metīndjwŷnh arȳm gwaj bajo kra. Ja kadjy ne Kra arȳm ruw ne Môjdjê kukrādjà man kôt ar amijo ba.

6 Kute gwaj bajo krakam ne arȳm gwaj bamā Kra Karō jano nhym arȳm gwaj bakam nhŷn gwaj bajo ba. Gwaj kam amikam Karō ma nhym arȳm gwaj bakadjwŷnhbê Metīndjwŷnhmā kum, “Aba, Aba”, anhŷro nhŷ. Me kabēn djwŷnhkam kum, “Aba, Aba”, anhŷro nhŷ. Me bakabēnkam ne Karō ren arēn ren kum, “Djūnwā, Djūnwā”, anhŷro nhŷ.

7 Ga, me kute me pa 'amŷnh nhym me memā àpênh kajgo ar baja pumū. Amrēbê ar gadjwŷ ne gar Môjdjê kukrādjà man kôt amijo aba kajgo. Ne jakam arȳm Môjdjê kukrādjà kôt amijo aba kêt. Kritu ar akadjy ty nhym Metīndjwŷnh kute ar ajo krakam. Dja ar amā ō mŷjja ngā gar o aba.

Me kute akubyn me kukrādjào ba prām.

A Kô 11.3; Kor 2.16; Ped k 1.14

8 Be, ar abê me bajtem ne gar amrēbê ar aje Metīndjwŷnhkumrēx mar kêt ne kôt amijo aba kêt. Apŷnh mŷjja metīndjwŷnh karō nhipêxjamā ne gar adjàpênh tŷx kajgoo aba. Djām mrāmri ne kubê Metīndjwŷnhkumrēx? Arkati. Gar o aban aje mrāmri ne me pa 'amŷnh nhym me memā àpênh tŷx kajgoo ba ne te apôx prāmje ja pyràk.

9 Nhym be, jakam ne gar arȳm aje Metīndjwŷnhkumrēx mar. Djām ar ga ne gar amim

mar? Kati. Ta kumrēx ne kute ar amarn arȳm ar amā amijo amirīt gar kam kôt arȳm amim maro aba. Arȳm ar aje Metīndjwȳnhkumrēx mar jakam mȳkam ne aje akubyn me kum Metīndjwȳnh kīnh kêtja kukrādjà marn kôt amijo aba prām? Gar me kukrādjà kôt ar amijo aban te ajaxwe kêt prāmje. Kam ar arerekre. Me kukrādjà kajgo. Dja gar kôt ar amijo aban arȳm aje mrāmri ne me pa 'amȳnh nhym me memā àpênh kajgo ba pyràk.

¹⁰ Ar aje mȳjja kajgo kadjy adjàpênh tȳx prāmkam ne gar apȳnh akati krāptīkam me kukrādjà man arȳm abenmā kum,

—Akati ja dja gwaj 'ã bano tȳx ne Môjdjê kukrādjà kôt bamex, anen ajte apȳnh mytyrwȳ'ã abenmā kum,

—Mytyrwȳ ja dja gwaj 'ã bano tȳx ne me kukrādjà kôt bamex, anen ajte abenmā kum,

—Dja gwaj bàygogo djê pan ajte Môjdjê kôt akati ja ma, anen ajte abenmā kum,

—Dja gwaj amex ja'ã bano tȳx ne Môjdjê kukrādjà kôt bamex, ane. Dji:ják. Djām me kukrādjà kajgoja krāre got? Djām ar aje ã amijo anhȳrkam Metīndjwȳnh kute ar amā ajaxwe kêt jarēnh gar kum amex got?

¹¹ Amrēbê ba me abê Garaxakam Kritu jarēnho iban idjàpênh kume:x. Ar akam idjàpênh kajgo gar aje Kritu mar kajgo karō ne ba ar ajā idjàpnhīx ne axwe idjumar ne.

¹² Akmere, àpnhīre ar, on ar ikudjwa. Ba ne ba ije ar apyràk. Djām ba ne gar ijo ajkē, ba ar amā ikabēn? Kati.

13 Nhym be, amrēbê ije ar amā Kritu'ā ujarēnh ny jarēnh kutewa. Kamā ne ba ikanēn ar amā Kritu'ā ajarē gar ama.

14 Nām itokry te ijo ba djām kam ne gar amā ikurēn ikanga? Kati. Nā gām ar prīne imar mex. Nā gām ar ijo Metīndjwŷnh kadgy mrānh djwŷnh pyrak nār ijo Kritu Jeju pyrak ne ar amā ikī:nh ne.

15 Ba ino kanē: gar te aje ikadgy ano kadjār ne pānh imā ano jadjār ba ikanē kētmā. Ba ne ba 'ā ar apumūn arȳm ar amā arē. Ar amā ikīnh. Mȳj ne gar arȳm jakam amijon?

16 Djām ije katàt ar amā Metīndjwŷnh kabēn jarēnhkam gar arȳm ijo akurē djwŷnh?

17 Be, wākam me'ō ar kute amiwŷr ar ajo akēxmā àpēnh kume:xo ba. Djām me kute ar ajo mex kadgy? Kati. Me kute ar abē ikurēmā. Dja me ar abē ikurē gar kam arȳm mekôt ar amijo aban arȳm me kukrādjā'ā ano tȳx ne ar o aba. Ja kadgy ne me ar abē ar ikurēo ba.

18 Ne ren me kute ar ajo mexmā àpēnh kumex ne ren kam mrāmri mexkumrēx. Ar akam idjāmkam ne me ren ar ajo mexmā àpēnh kumex ne ren ajbubê itȳmkamdjwŷ ren ar ajo mexmā àpēnh kumex ne kam ren mrāmri mexkumrēx. Nhym be, kati. Me kute ar abē ikurē kadgy ne me àpēnh kumex.

19 Ba ne ba imā ar ajabê:ê kute mrāmri ne me kum kra prīre jabêja pyrak. Ije me'ō nire kra àkam umar punure pyrak ne ar akam idjumar punu:re. Me'ōja amijo 'ēx ne Kritu kupa'ā ar amā arē ba ar ama:ro iba. Nok gar ren kabēn man Kritu kupa'ā amijo tē. Ga, me prīre kute nā tikkrekam aminhipêxo baja pumū. Nām aminhipêxo ba:n

arȳm prīne aminhipēx nhinomā kumē. Ar gadjwȳ. Dja gar prīne Kritu kôt amexo amū amikamēnho tē. Amikamēnho tē:n kam arȳm prīne Kritu mexo amex. Tām ne ba imā kīnh. Nā bām ar ama:ro iba.

20 Ar awȳr ibôx prāmkam ne ba dja. Ne ba ren inhȳtā ar awȳr bôx. Djā ne ba ren kam ar amā ibēn tȳx? Kati. Kam ne ba ren ar amā ibēn rerekbito ikabēn. Nhym be, kati. Amybȳm ne ba axwe ar akam idjumar ne.

Agaremē Xara'ā ujarēn.

21 Dja gar jakam imā arē. Ar aje Mōjdjē kukrādjà marn kôt amijo aba prāmja mȳkam ne gar amikadju kukrādjà kunī mar kêt?

22 Ba ar amā kukrādjà jarē gar ama. Mōjdjē ne kute 'ā pi'ōk no'ōkkam memā Abraão kra amānhkrut'ā ajarē. Kra ja ne Abraão õ àpēnh kajgobē Agaremā kudji. Agare ne kubē me pardja. Nām Abraāomā àpēnh kajgobit ar ban umar punure. Õ àpēnh kajgo jamā ne kra ja dji. Nhym be, prō djwȳnhbē Xaramā ne kra djwȳnhja dji. Prō ja ne kubē me pardja kêt ne ta arek mekôt ar ban umar mex.

23 Nhym kam Abraão ta ne Xara kute kum arēnhkôt me pardjajamā kra ja dji nhym kumrēx ruw. Nhym be prō djwȳnhmā kute kra djwȳnh djirja ne Metīndjwȳnh kabēnkôt. Metīndjwȳnh ta kute kum kra jarēnh kôt ne Abraão arȳm prōbē Xaramā kudji. Kute kum, "Dja akra'ō amirīt", anhȳr kôt arȳm kum kudji. Xara kubē me pardja kêt ne ta arek mekôt ar ban umar mexkumrēxjamā ne kudji nhym kam ruw.

24 Mìkam ne ba ar amā ar nire abenkôt kra rwìjkja'ã ajarẽ? Mìj'ã ne ar nireja amijakre? Bir, ar amānhkrut Metíndjwýnh kabēn amānhkrut'ã amijakre.

Ba ar amā kabēn jarẽ gar ama. Metíndjwýnh kute Abraõomā kabēn jarénhkam ne kum Kritu jarẽ. Kritu'ã ne Xara amijakre. Nhym be, Môjdjê kukràdjà'ã ne Agare amijakre. Be, kabēn amānhkrut ne ja. 'Ã ne ar nire amānhkrut amijakre. Metíndjwýnh ne krânbê Xinajkam Môjdjêmã me kukràdjàja jarẽ. Me kukràdjàja kôt ne me àpênh týx kajgobit ar ban te axwe kêt prãmje. Krânbê Xinaj'ã ne Agare amijakre. Agare ne kubê me pardja ne Abraõomã àpênh týx kajgobit ar ba.

25 Agare'ã ne krânbê Xinaj amijakre. Pyk-abê Arabijkam ne krânbê Xinaj. Nhym kam Xinaj'ã ne pykakam krîraxbê Djeruxarẽja amijakre. Djeruxarẽ jakam me ar ba ne me kute Môjdjê kukràdjàbit mar. Me kute Môjdjê kukràdjàbit mar ne me àpênh týx kajgobit ar ban te axwe kêt prãmje.

26 Nhym be, me kute amim Kritu mar ne me kàjkwakam Djeruxarẽkam ar ba. Me ja ne me kute Môjdjê kukràdjà marn kute kôt amijo baja kangan Kritubit kôt ar amijo ba. Kôt ar amijo ban kubê me pardja kêt ne ta arȳm arek mekôt ar ban umar mex ne. Kàjkwakam Djeruxarẽ ne kute me banã pyrâk.

27 Ga, Metíndjwýnh amrêbê: kute me bakukämäremã kabēn jarénh nhym me arȳm kute 'ã pi'ôk no'ôkja pumû. Nãm Metíndjwýnh tu krîraxbê Djeruxarẽmã kabēn jarẽ. Nãm tu kum,

“Ga te akra prãmje ne akra këtkumrêxja on akînh.
Aje akra à mar kêtja on tu adjàmra týx kaba.

Djām mrāmri akra kêt ne ar abamā, amjēn kute akangakam akra kêt ne ar abamā? Kati. Dja me arȳm mjēnja te akurām kra krāptī ga dja ga akra krāptō me akrenh mex ne.”

Nām ā kàjkwakam krīraxbē Djeruxarējamā ane. Ga, kàjkwakam krīraxbē Djeruxarē kute mrāmri ne gwaj bakunī nā pyràkja pumū. Arȳm gwaj bakrāptīn tu amim Kritu markumrēx nhym Metīndjwŷnh arȳm tu gwaj bamā axwe kêt jarē.

²⁸ Ga, Metīndjwŷnh kute Abraāomā kum, “Dja akra amirīt”, anhŷrja pumū. Nhym kam kute kum arēnh kôt arȳm Idjak kato. Ar gadjwȳ ne gar aje Idjak pyràk. Mȳkam? Bir, Metīndjwŷnh ne ar amā,

—Dja gar tu amim Kritu markumrēx. Ba kam arȳm ar amā axwe kêt jarēn arȳm ar ajo ikra, ane. Gar kam arȳm tu amim markumrēx nhym kute ar amā arēnh kôt arȳm ar ajo kra. Kute Abraāomā arēnh kôt ne arȳm kra Idjak kato. Ar gadjwȳ kute ar amā arēnh kôt ne arȳm ar amā axwe kêt jarēn arȳm ar ajo kra.

²⁹ Nhym be, amrēbē: Imaēr kum Idjak kurêo ba. Metīndjwŷnh Karō kabēn kôt ne Abraão arȳm kra Idjak dji nhym katon ar ba nhym Imaēr kum kurêo ba. Abraão ta ne Imaēr dji nhym arȳm kum kamybē Idjak kurêo ba. Nām ā akati jakam me kum gwaj bakurêo ane. Me kute amim,

—Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arȳm ijaxwe kêt, anhŷro baja. Me ja ne me kum gwaj bakurê. Kum gwaj baje amim Kritu marja kurêo ba. Gwaj baje amim Kritu mar ne gwaj amim,

—Dja ba tu amim Kritu markumrēx nhym Metīndjwŷnh arȳm imā ijaxwe kêt jarē, anhŷro

baba. Gwaj anhŷro baba nhym me arŷm kum gwaj bakurêo ba.

³⁰ Nhym kam mŷj ne amrêbê: me bakukâmâre arê nhym me'â pi'ôk no'ôk ne? Bir, Xarabê me pardja kêtja ne Agare'â Abraãomâ kabën ne kum, "Djâm gu banhõ àpênh kajgo kraja kute ikra kôt anhõ mŷjjao aminhõmâ? Amýrbê kute o aminhõmâ?

Kati. Ikrabit dja anhõ mŷjjao aminhõ. On ikra nêje bõm Agaremë kra ar amê."

Nâm ã Xara Abraãomâ ane.

³¹ Ar tâm 'â dja gwaj amijakren amima. Me kute amim,

—Ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban ijaxwe kêt, anhŷrja ne me te axwe kêt prâmje. Nâm me me pardja kra'â amijakre ne àpênh kajgo ar ba. Dja me Metîndjwŷnh nhõ mŷjjao aminhõ kêt ne axwe râ'â. Nhym be, gwaj ba ne gwaj tu amim Kritu markumrêx nhym Metîndjwŷnh arŷm tu gwaj bamâ axwe kêt jarê gwaj arŷm kum bajaxwe kêt. Gwaj ba ne gwaj me pardja kêt kra'â amijakre ne kam Metîndjwŷnh nhõ mŷjjao aminhõ.

5

Pykakam me kute kukràdjà kajgo kôt amijo ba nêje me akre.

Rô 3.21; Kor 2.20

¹ Gwaj ba: arek mekôt ar baban badjumar mex kadŷy ne Kritu arŷm gwaj bapytâ. Ga, mryti kute jênh pytî tur ne kute o baja pumû. Gwaj badjwŷ amrêbê: gwaj pykakam me kukràdjà kôt badjapênh tŷx kajgobit ar baba. Kam ne gwaj badjumar punu:re. Nhym Kritu arŷm gwaj bapytâ

gwaj arȳm me kukrdj kt badjpnh kt. Gwaj ba ne gwaj Kritukt arek ar baban badjumar mex. Arȳm Kritu kt badjumar mexkam kwrk wnh Mjdj kukrdj'yr amijo akx kt ne kt amijo aba kt. Dja ga kt ar amijo aban arȳm akapr:re kute mrmri ne mry jnh pytkam kapr pyrk. G me te: kukrdj'a ar am kar gar arek meb dja. Kritu kt dja gar adjm tx.

² Ba ib Paur ne ba me ab Garaxam ar. Godja gar aje mem kum,

—Ajr. Mjdj kukrdj kt imy nhinhu k krta. Dja ba kt ijaxwe kt, anhr jabej nhym me amy k nhinhu krta gar kam arȳm aje Kritu mar kajgo.

³ Ba ajte mrmri me kunm arnhkumrx. Metndjwnh ne arȳm me my k rnhjam kute prne Mjdj kukrdj kun kt amijo bam mem arī.

⁴ Ar aj ar aje amim,

—Ba Mjdj kukrdj man kt ar amijo iban arȳm ijaxwe kt, anhr. Ar aje amim anhrkam aje Kritu mar kajgo. Nhym kam Metndjwnh kum ar akapr kt ne arȳm ar am axwe jar. Ar ga ne gar Kritu b amijo akx.

⁵ Nhym be, gwaj ba ne gwaj arȳm tu amim Kritu markumrx. Nhym kam Metndjwnh arȳm Kar kt gwaj bajo mex. Dja Kar gwaj bajo ban arȳm gwaj bajo mex gwaj kam bakun bajaxwe kt. Tm ne gwaj tu amiwr kamnhxkumrx.

⁶ Be, Kritu kt gwaj baje amijo babakam djm Metndjwnh kute gwaj bamy k rnh mar? Nr djm kute gwaj bamy k t mar? Kati. Ja ne kum kajgokumrx. Nhym be, gwaj baje tu amim Kritu markumrxkam. Kambit ne gwaj mrmri kum

bakajgo kētkumrēx ne kum bajaxwe kêt. Ne baje tu amim markumrēxkam arȳm bamā me abēkumrēx.

⁷ Amrēbê ne gar aje mrāmri ne me rer djwȳnh prōt mex pyràk. Ne katàt Kritu kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kētkumrēx. Mȳj me'õ ne ar abê aptà? Gar kabēn katàt man kôt ar amijo aba nhym ar abê aptà?

⁸ Djām Metīndjwȳnh kute amiwȳr ar ajwȳr djwȳnh ta ne ar abê aptà? Djām ta ne Mōjdjē kukrādjà'ã ar amā karōn o ar abê aptà? Kati. Atemā me'õ.

⁹ Ga, me kute djwȳkam igot djà kryre rēnhja pumū. Nhym kam arȳm djwȳ djôm mē amrā. Ar gadjwȳ ne me ngrêre ar amā 'ã karōo dja. Dja me arek ar amā 'ã karōo dja: nhym me kabēn ar anhī kunī mē amrān arȳm me'yr ar ajo akēx gar arȳm mekôt ar amijo aba.

¹⁰ Nhym be, arȳm ne gar aje ikabēn ja markam ba tu amim ar akamnhīxkumrēx ne amim,

—Kati. Jakam dja ar ikabēn man Kritu kôtbit amijo ba, ane. Nhym be, me'õ ja kute Mōjdjē kukrādjà'ã ar amā karōn ar amā kaprī jadjarja gēdja Metīndjwȳnh arȳm kum axwe pānh jarē.

¹¹ Nhym me we ar amā,

—Paurdjwȳ ne me my kà rēnh'ã memā àpnênhō ba, anhȳro ba. Djām mrāmri me kabēn? Kati. Ba ne ba kàj bē memā kum,

—Kritu ne pîte'ykam ty. Dja ga me tu amim markumrēx, nhym Metīndjwȳnh arȳm tu me amā axwe kêt jarē ga me kum ajaxwe kêt, anhȳro iba. Ne ba ren iby ajte memā kum,

—Gê me me amy kà rēnh gê kam arȳm Metīndjwȳnh me amā axwe kêt jarē, anhȳro iba

nhym ren me kum ikurê kêt. Nhym be, kati. Nã bãm memã kum,

—Kritu ne pîte'ykam ty. Dja ga me tu amim markumrëx nhym Metîndjwînh arîm tu me amã axwe kêt jarë, anhýro iba. Jabit ne ba memã arë. Ne kam ije me my kà rênh'ã memã karõ kêt. Kam ne me arîm ijo bikënhô ba.

¹² Be, me kute ar amy kà rênh'ã ar amã karõn ar amã kaprîjadjärja ren ta ã amijo bikënhô ane.

Me kute Metîndjwînh Karõ mar'ã memã karõ.

Idja 13.3; Ped k 1.22; Dju k 3.11

¹³ Kam, akmere àpnihîre ar, djäm ar aje Môjdjê kukràdjà marn kôt amijo aban ar akaprîmã ne Metîndjwînh amiwîr ar ajuw ne ar ajo ba? Kati. Ar adjumar mex ne arek mekôt ar abamã. Ja kadŷ ne Metîndjwînh amiwîr ar ajo akëx. Ar aje Môjdjê kukràdjà kôt amijo aba kêt ne arek mekôt ar abakam djäm kam arîm tu ajaxwemã? Djäm aje amidjwînhbito kînh kadŷ tu ajaxwemã? Kati. Kwârîk wânh ajaxwe kêt. Arîm aje Môjdjê kukràdjà mar kêt ne arek mekôt ar abakam dja gar amã aben jabêñ abenmã apê.

¹⁴ Mÿkam? Bir, Metîndjwînh ne memã kum, “Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrämri ne ga me amã amijabêja pyràk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane”, ane.

Dja gar Metîndjwînh kabënja pydjibit man kôt ar amijo aban arîm Môjdjê kukràdjà kunî man kôt amijo aba. Mrämri ar amã me abêkam ne gar tu Metîndjwînhmã amexkumrëx.

¹⁵ Nàr kon dja gar amã aben kurêo aba mÿj dja kam akute? Ga, ropre kute aben kamjãnh ne kute

abeno apêxo baja pumū. Ar gadjwìy dja gar amã aben kurê tãmtã ī arȳm aben bê akunĩ ajmà.

¹⁶ Gwaj ba, bamã amidjwìy nhbito kïnh prãm ne kôt arȳm bajaxwe prãm. Nhym be, dja gar amim Metïndjwìyñh Karõ man mã kôt ar amijo aban kam arȳm kôt ajmã akute kêt ne katât amijo aba.

¹⁷ Djäm ar ga ne gar Metïndjwìyñhmã ajaxwe kêt? Kati. Gwaj ba ne gwaj bajaxwe prãm ne amim, “Ba amidjwìyñhbito kïnh”, anhŷro baba. Nhym kam Metïndjwìyñh Karõ mã gwaj bamã,

—Kati. Kwärïk wãnh, anen ã akubyn gwaj banêo ane. Karõ mã akubyn gwaj banê gwaj ba bajaxwemã mã amim, “Ba amidjwìyñhbito kïnh”, anhŷro baba. Gwaj mã bakabëno Metïndjwìyñh Karõ japanho baba. Nhym ta mã akubyn gwaj banêo ba. Kam ar ga ne gar te ga: ajaxwe kêt prãmje.

¹⁸ Nhym be, ar ga dja gar amim Metïndjwìyñh Karõ man mã kôt ar amijo aba nhym kam ta arȳm katât ar ajo ba. Dja gar amim Karõ maro aba:n arȳm amã Môjdjê kukrâdjà maro aba prãm këtkumrëx.

Me kute amidjwìyñhbito kïnh prãmkam apÿnh axwe djàri 'ã ujarënh ne ja.

¹⁹ Me kute amidjwìyñhbito kïnh prãmkam ne me apÿnh mÿjjao ban kôt axwe. Me kute apÿnh mÿjjao baja ne me kunã kute mar.

Näm me mebê prõo akã, mjêno akã.

Ne ajte ari prõ, mjên kupa'ã kurê ba.

Ne ajte kute abenbê me kupêño amijo àpnuo ba.

Ne ajte amijo àpnu me:x ne.

Me kute amidjwŷnho kînh prãmkam kute mŷjjao ba ne ja.

20 Ne ajte mŷjjao metîndjwŷnh karô nhipêxmâ ami-jarênh ba.

Ne ajte ta apŷnh mŷjja maro amiptân arŷm amijo wajangao ba.

Ne ajte kum me kurêo ba.

Ne ajte axikôt kabêñ kêt ne abenâ kabêñ ba.

Ne ajte me õ mŷjja pro'ã ngryk ba.

Ne ajte kute amijâ ngryk nê kêt ne tu ngryk ba.

Ne ajte kute amidjwŷnhbit markam amijo rax pytâro ba.

Ne ajte kute amiwŷr meo akêx prãmje aben bê me kurêo ba.

Ne ajte apŷnh mŷj kukràdjâja'ã no tŷx ne kam mŷr jabej apŷnh me kwý djâri kôt bikprõnh ba.

Me kute amidjwŷnhbito kînh prãmkam kute mŷjjao ba ne ja.

21 Ne ajte te kute me urâk prãmje ngryk ba.

Ne ajte aben paro ba.

Ne ajte kadjwati kangôkam* bibânh ba.

Ne ajte apŷnh mŷjja punukam aben tŷx jabejo ba.

Be, apŷnh mŷjja kute ja pyrâk râ'ã. Me kute amidjwŷnhbito kînh prãmkam kute mŷjjao ba ne ja. Dja Metîndjwŷnh ï õ me ja kunõ ba. Djâm kam kute me jao bamâ? Me kute mŷjja jao ba, djâm kute meo bamâ? Kati. Dja me ja wânh me biknor tokry djâkam akuno. Tâm ne ba amrêbê ar amâ arêñ ajte jakam ar amâ arê.

* **5:21** Mŷjja me kute o kõm ne kôt bibânh kunïja, kadjwati kangômë uba kangômë, mŷjja kangô kunï ne me kum kadjwati kangô jarê.

Metīndjwŷnh Karō kute meo bakam me kute amijo ba mex.

²² Nhym be, dja Metīndjwŷnh Karō ta ar ajo ba.
Gar arȳm ô'ã amā me abē.

Ne ajte akīnhtire.

Ne ajte adjumar mex.

Ne ajte memā ano kator kêt ne amijamār 'iry.

Dja Karō ta ar ajo ba gar ajte ô'ã memā aprī.

Ne ajte anhōdjānh.

Ne ajte katât Metīndjwŷnh kabēn man kôt ar amijo
aban 'ã adjukanga kêt.

²³ Ne ajte akabôt katin ar aba.

Ne ajte amijaxwe kêt kadŷjy amijāno dja.

Dja Karō ta ar ajo ba gar arȳm ã amijo anen
kam Metīndjwŷnh kôt amijo aba mexkumrēx
nhym arȳm ar akam kīnhkumrēx ne ar amā ar
akatàtkumrēx jarē.

²⁴ Kritu kute gwaj bajo aminhōkam gwaj arȳm
bamā bajaxwe prām kêt. Baje amidjwŷnhbito kīnh
kadŷjy bajaxwe prām kêt. Baje mebê me kupênh
prām kêt ne bamā mŷjja punu prām kêt. Baje
mrāmri ne Kritumē ro'ã aktā banhikra, baparmo
i'ek pyràk. Gwaj ã amimaro ane.

²⁵ Mrāmri Karō kute gwaj bajo ba jabej gwaj mā
Karō man prīne kôt amijo baba mex.

²⁶ Kwārīk wānh gwaj bakajgokam arīk amijo
badjāmra ar baba kêt. Dja gwaj amijo badjāmra
ar baba:n arȳm abenmā aben kurê'uko baba. Ne
aben rax mŷr jabej aben kam bangryko baba.

6

Me kum me kunī kaprī'ã kute memā karō.

¹ Akmere àpnhřre ar, godja me'õ arȳm axwe nhym me arȳm kute kôt omūnh jabej. Ar ga aje amim Metīndjwŷnh Karō maro abaja dja gar me'õmā aprïren akubyn Metīndjwŷnh'yr o akēx. Ne amiman amim,

—Ŷ, watře. Nok ba ren akati 'ókam Metīndjwŷnh maro aknon ren ã kudjwa ijaxweo anhŷr jabej, ane. Dja gar ã amimaro anen ajaxwe nêje amijāno djan arȳm me'õjamā aprïren akubyn 'yr o akēx jabej.

² Ga, me kute jênh pytio baja pumū. Nhym me arȳm 'yr bôx ne arȳm kum kaprïn kôt o kangō. Ar gadjwŷ dja gar aben maro aba nhym me'õ amikam kaprïre. Ar amā kaprïn kum kaprī kwŷ ngri. Dja gar ã anen arȳm aje Kritu kukràdjà marn kôt amijo aba mexkumrêx.

³ Nhym be, godja ajõ katât aje amijo aba kêtakam mā amim,

—Djãm ba ijaxwe? Kati. Ijaxwe'õ kêtakumrêx, 'ityx, anhŷro aba jabej. Djãm mrämri ne akabẽn? Kati. Ga ne ga amim ajêx ne aminoo abiknoro aba.

⁴ Ar akunī apŷnh anhī djàri gar mrämri katât aje amijo aba jabej ga: amikabi. Ne kam mrämri katât aje amijo abakam ga amikam akînh. Nhym be, djä ne aje amim,

—Ba ne ba ije katât amijo ibao tãmwā jakrenh, anhŷro abakam djãm mrämri akatât? Kati. Ar aje ã amim anhŷro abakam akatât kêtakumrêx.

⁵ Nhym be, ar akunī apŷnh anhī djàri dja gar goja mrämri akatâtakumrêx jabej katât amijo aba.

⁶ Be, dja Metīndjwŷnh kabẽn jarěnh djwŷnh ar amā kabẽn jarěnho ku'ê, ar amikutā kum ar anhō

mŷjja mex kwŷ ngã. Kum angã gê ar akôt o amikînh.

7 Djâm me kute Metîndjwŷnh'ã abenmã kum,

—Djâm mrämri dja Metîndjwŷnh memã axwe pânh jarë? Kati. Kabën kajgo. Me àkînhîkam pânh kêt. Me 'êxnhîkam pânh kêt. Me axwe kunîkam pânh kêt, anhŷr? Djâm me kute anhŷrkam mrämri me kabenkumrëx? Kati. Kwârîk wânh amim ajêx ne aminoo abiknor kêt. Ga, mrŷnhî 'y, akrô 'y, akaôk 'y, ê 'õdjwŷ 'yja pumû. Djâ ne ren me 'y ja kren ren kôt djwŷ mex jamŷ? Kati. Me kute 'y mexbit krekam kute kôt djwŷ mex jamŷnh.

8 Gwaj badjwŷ. Godja gwaj amidjwŷnhbito kînh kadŷ bajaxwe jabej, badjâkînhîo baba jabej, bakabêñ punuo baba jabej. Metîndjwŷnh dja pânh gwaj bamã mŷjja punu ngã gwaj arŷm bakaprî:re. Dja gwaj baje me kute mrŷnhî 'y kren arŷm kaprî pyràk. Nàr, godja gwaj amim Metîndjwŷnh Karô man katât kôt ar amijo baba, Metîndjwŷnh Karô dja arŷm gwaj bamã o pânh. Pânh dja gwaj arŷm kôt batîn ne ar baba râ'â: râ'â ne.

9 Kam dja gar adjukaprîn katât aje amijo aba'â adjukanga kêt. Dja gar ã anen ī arŷm amim akînh djà byn akînhkumrëx. Kute mrämri ne me kute bàygogo djê parkam me kînh pyràk.

10 Pykakam mekôt ar abari dja gar amã me kunî kaprî. Dja gar me kute amim Jeju marja kumrëx aman amã me kaprîn kam amã me kunî kaprî.

Metîndjwŷnh kute meo nykambit kînh.

11 Ga, ba inhikrakam ije ar amã pi'ôk no'ôkkam ije no'ôk rûnhja pumû.

12 Me ar amy kà rênh'ã ar amã àpnênhо ba. Dja gar me kabẽn kôt ar amy kà rê nhym amũ me ja arȳm me'ã abenmã kum,

—Be, me Môjdjê kukrâdjà'ã no tÿxkumrëx. Me mexkumrëx, ane. Ja kadŷ ne me ar amy kà rênh'ã ar amã apnê. Ne ren 'ã ar amã àpnênh kêt nhym ren me 'ã kum me kurêo ba. Nhym ren me Kritu pîte'ykam jêtbit'ã ar amã ajarë nhym ren me 'ã kum me kurêo ba. Nhym be, kati. Nãm me ar amy kà rênh'ã ar amã àpnênhо ba nhym me arȳm kum me kînh.

13 Djãm me arȳm my kà rênhkam kute mrãmri Môjdjê kukrâdjà marn kôt amijo bakumrëx? Kati. Ne kam mŷj̄ kadŷ ne me ar amy kà rênh'ã ar amã apnê? Bir, dja me amiwyr ar ajo akex ne 'ã amidjwÿnhbito amran memã kum,

—Be, arȳm ar me bakukrâdjà kôt ba mexkumrëx. Ba ne ba 'yr aro akex, ane. Ja kadŷ ne me ar amy kà rênh'ã ar amã àpnênhо ba.

14 Nhym be, djä ne ba ba: amijo idjämra prãm? Kati. Bënjadjwyr djwÿnhbê Jeju Kritu ne ba o idjämra prãm. Kute gwaj bajaxweo pãnh kadŷ ne arȳm pîte'ykam ty. Tãm ne ba o amra. Pîte'ykam tykkam Metïndjwÿnh arȳm imã ijaxwe kêt jarë. Kam, me kum Metïndjwÿnh kînh kêt kukrâdjàja ba arȳm kanga. Ga, me arȳm tykkam kum mŷjja kînh kêtja pumû. Badjwý imã me kukrâdjà kînh kêt. Me kum Metïndjwÿnh kînh kêt kukrâdjàja imã kînh kêt. Ba Kritumë ro'ã pîte'ykam arȳm ityk pyràk ne imã me kukrâdjà kînh kêt.

15 Be, arȳm gwaj baje tu amim Jeju Kritu markam djãm Metïndjwÿnh kute gwaj bamy kà rênh mar nàr djãm kute gwaj bamy kà tã mar?

Kati. Mỳjja ja ne arỳm kum kajgokumrẽx. Nhym be, gwaj arỳm tu amim markumrẽx nhym arỳm gwaj bajo ny ne. Täm ne Metindjwýnh kute markumrẽx.

¹⁶ Me kute ikukràdjà jakôt amijo baja gê Metindjwýnh kum me kaprĩ gê me umar mexkumrẽx. Metindjwýnh nhõ mebê idjaerkumrẽxja gê kum me kaprĩ gê me umar mexkumrẽx.

¹⁷ Jakam dja gar aminhijukri amidjan ajõ ajte imã ikaprĩ jadjär kêt. Kute mrämri ne me kute Bënjadjwýr djwýnh Jejuo bikënhkam apýnh kà rã kumex pyràk ne ikà rã kumex. Jejukôt ne ba ikà rã kumex. Kam kwärïk wänh ajte imã ikaprĩ jadjär kêt.

¹⁸ Gê Bënjadjwýr djwýnhbê Jeju tu kum ar akaprã.* Täm ne ja.

---

* **6:18** Djäm ar ga ne gar adjukaprã nhym pãnh arỳm kum ar akaprã Kati. Ta ne tu kum ar akaprãkumrẽx.

Metīndjwŷnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

385317df-3c6a-53ac-81db-0815750ed560